

Leksands kommun

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Grundsärskolan Leksand i Leksands
kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Leksands kommun att senast den **1 juni 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Leksands kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Elevhälsan arbetar i första hand hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot de nationella målen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Leksands kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat på grupp- och skolnivå för såväl kunskaper som trygghet och studiero, i relation till de nationella målen
- Rektorn beslutar om utvecklingsåtgärder utifrån en analys av det som kommer fram i uppföljningen
- Rektorn planerar för och genomför utvecklingsåtgärder

- Uppföljning, åtgärder, planering och genomförande av åtgärder dokumenteras

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid grundsärskolan i Leksands kommun inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande i tillräcklig omfattning. Utredningen visar att elevhälsan visserligen har ambitionen att arbeta mera hälsofrämjande och förebyggande, men att förutsättningarna i nuläget inte finns. Vidare bedömer Skolinspektionen att det systematiska kvalitetsarbetet vid grundsärskolan har brister eftersom kopplingen mellan resultatuppföljning och analys samt åtgärder inte är tydlig. Utredningen visar att den uppföljning och analys som sker enbart gäller eleverna på individnivå, vilket medför att de åtgärder som prioriterats, i form av främst kompetensutvecklingsinsatser, inte vilar på en analys av verksamhetens behov.

Föreläggande

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsoteamet vid grundsärskolan inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande i tillräcklig omfattning. Utredningen visar att elevhälsans medlemmar visserligen har ambitionen att arbeta mera hälsofrämjande och förebyggande, men att förutsättningarna i nuläget inte finns. De insatser som görs utgår främst från individuella behov och är av åtgärdande karaktär.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

I Skolinspektionens intervju med lärare och rektorn framgår att elevhälsan inte utför ett hälsofrämjande och förebyggande arbete på grundsärskolan. Rektorn konstaterar i intervjun att elevhälsan inte arbetar hälsofrämjande och förebyggande och lärarna uttrycker att elevhälsans funktioner "är ganska osynliga i verksamheten" samt att behovet finns av ett förebyggande arbete, exempelvis kring nätetik, i stället för att arbetet sker reaktivt efter incidenter bland eleverna.

I Skolinspektionens intervju med representanter för elevhälsan framgår att de i ringa utsträckning medverkar i ett hälsofrämjande och förebyggande arbete på grundsärskolan. En av de intervjuade representanterna säger visserligen att det pågår

en planering för hur elevhälsan ska arbeta i "framtiden", men att man ännu inte är där, utan fokus i nuläget är på elevers individuella behov. En av de intervjuade kommenterar att "vi hamnar ofta i att släcka bränder". En annan av de intervjuade representanterna säger att hen skulle behöva mera tid på grundsärskolan och vara mera synlig i den dagliga verksamheten för att kunna arbeta förebyggande. Grundsärskolan har, enligt vad som framkommer i intervjun, vid tillsynstillfället ingen representant i det trygghetsteam som finns för skolan, men en av de intervjuade uppger att särskolan inom kort kommer att vara företrädd där. De intervjuade representanterna för elevhälsan är samstämmiga i att de skulle kunna utföra mera främjande och förebyggande elevhälsoarbete samt vara med och utveckla skolans värdegrundsarbete.

I Skolinspektionens intervju med elever framgår att eleverna inte är bekanta med begreppet elevhälsoteam utan förknippar elevhälsan med att skolsköterskan är någon man går till om man gjort sig illa, och att kurator är den man går till om man mår dåligt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då huvudmannen inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Leksands kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet på grundsärskolan har brister eftersom kopplingen mellan resultatuppföljning och analys samt åtgärder som vidtas inte är tydlig. Utredningen visar att den uppföljning och analys som sker enbart gäller eleverna på individnivå, vilket medför att de åtgärder som prioriterats, i form av främst kompetensutvecklingsinsatser, inte vilar på en analys av verksamhetens behov. Grundsärskolan ingår i samma administrativa enhet som grundskolan Samnildalsskolan och nämns i någon utsträckning i skolans kvalitetsdokument, men de kommentarer som specifikt berör grundsärskolan är knapphändiga, och resultat och reflektioner som berör elevernas kunskaper saknas helt.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektor se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är

tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

I Skolinspektionens intervju med rektorn framgår att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar verksamheten vid grundsärskolan som helhet. Rektorn säger i intervjun att hon nyligen har tillträtt tjänsten som rektor för grundsärskolan och att hon utan framgång har sökt information om särskolans tidigare resultat på gruppnivå. Vidare uppger rektorn att hon i fortsättningen vill göra en egen kvalitetsredovisning för grundsärskolan.

Av intervju med representanter för elevhälsan, med elevassistenter och med lärare framgår på motsvarande sätt att uppföljning och analys av resultat endast sker på individnivå i grundsärskolan. Enligt de intervjuade sker uppföljning på individnivå, men att skolan inte gör någon summering av måluppfyllelse på grupp- eller skolnivå. Enligt lärare förekommer det dock att man låter elever utvärdera skolarbetet efter ett avsnitt i undervisningen eller att man som lärare eventuellt reflekterar över hur exempelvis ett tema har gått. Enligt vad som framkommer i intervjuerna har den kompetensutveckling som genomförs inte prioriterats genom ett systematiskt kvalitetsarbete, utan utgörs av generella insatser som huvudmannen bestämt.

Skolinspektionen har tagit del av Sammildalskolans kvalitetsredovisning för 2015/16, vilken också innehåller vissa reflektioner kring exempelvis grundsärskolans arbete för att förbättra studieron, men resultat eller kommentarer kring kunskapsresultaten i grundsärskolan saknas helt. Kvalitetsredovisningens avslutande del är en verksamhetsplan för läsåret 2016/17, som ännu inte följts upp. I verksamhetsplanen kvarstår fyra av fem generella fokusområden för Sammildalskolan från föregående år, men det saknas prioriterade områden som bygger på förutsättningarna i grundsärskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då huvudmannen Leksands kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Leksands kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Leksands kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Leksands kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

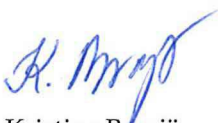
Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Leksands kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Leksands kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

Kristine Brosjö
Beslutsfattare

Lena Westerman Annerborn
Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Grundsärskolan Leksand

Fakta om Grundsärskolan Leksand

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Leksands kommun under höstterminen 2017. Grundsärskolan Leksand besöktes av Skolinspektionen den 30 augusti 2017.

Grundsärskola med årskurserna 1-9, belägen i Leksands kommun. Vid tillsynen har skolan 11 elever, varav två läser ämnesområden.

Måluppfyllelse

Det saknas nationell statistik för kunskapsresultat i grundsärskolan. Antalet svar på Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare var för lågt för att en sammanställning skulle kunna göras.